

बृहन्मुंबई महानगरपालिकेचे “एम.सी.जी.एम. सेंटर फॉर म्युनिसिपल कॅपसिटी बिल्डिंग अँड रिसर्च” (M.C.M.C.R.) या संस्थेस राज्यस्तरीय एक “विशेष प्रशिक्षण केंद्र” म्हणून मान्यता देण्याबाबत.

**महाराष्ट्र शासन
नगर विकास विभाग**

शासन निर्णय क्रमांक : संकिर्ण-२०२२/प्र.क्र.३१३/नवि-२०

४ था मजला, मुख्य इमारत, हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा मार्ग,
मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.
दिनांक : २१ जुलै, २०२५

वाचा :

१. सामान्य प्रशासन विभाग, शासन निर्णय क्रमांक टीआरएन-०.२९/०५/१३-अ, दिनांक २३.०९.२०१९,
२. एमसीजीएम सेंटर फॉर म्युनिसिपल कॅपसिटी बिल्डिंग अँड रिसर्च या संस्थेचे पत्र क्र. एमजीआर ४७९४, दिनांक ०८.०९.२०२१.
३. संचालक, एमसीएमसीआर यांचे पत्र क्र. No. Director/७६९/२०२३-२४/MCMCR, दि.०८.०९.२०२३.
४. सहायक आयुक्त (गट-अ), नगरपरिषद प्रशासन संचालनालय यांचे पत्र क्र.नप्रसं/कक्ष-६/२०२३/MCMCR/१००७, दिनांक १४.०२.२०२४

प्रस्तावना :

सामान्य प्रशासन विभाग, शासन निर्णय दि.२३.०९.२०१९ नुसार महाराष्ट्र राज्याचे प्रशिक्षण धोरण ठरविण्यात आले आहे. सदर धोरण हे राज्यातील सर्व कर्मचारी वर्गास मुख्यतः प्रशासकीय प्रशिक्षण देण्याच्या दृष्टीने तयार करण्यात आले आहे. या धोरणानुसार यशदा ही शिखर प्रशिक्षण संस्था म्हणून सध्या कार्यरत असून त्यांचे अधिपत्याखाली विभागीय व जिल्हास्तरीय प्रशिक्षण संस्था यांची संरचना करण्यात आली आहे.

०२. सामान्य प्रशासन विभागाच्या दि.२३.०९.२०१९ च्या शासन निर्णयानुसार तांत्रिक प्रशिक्षण हे संबंधित विभागाच्या अधिनस्त असलेल्या संस्थांमार्फत करणे अपेक्षित आहे. अशा संस्थांना अधिक बळकटी देऊन त्यांना स्वायत्त अधिकार देणे तसेच नव्याने व बदलीने नियुक्त झालेल्या अधिकारी / कर्मचारी यांना त्यांच्या कामाच्या स्वरूपानुसार विशिष्ट ज्ञानाची आवश्यकता असल्यास अशा अधिकारी / कर्मचारी वर्गास सक्तीचे प्रशिक्षण देणे अनिवार्य आहे. १९९२ च्या ७४ व्या घटना दुरुस्तीने घटनेत समाविष्ट करण्यात आलेल्या १२ व्या अनुसूचीमधील नमूद महत्वाच्या तसेच इतर जबाबदाऱ्या पार पाडण्यासाठी महाराष्ट्र राज्यातील नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या अधिकारी/कर्मचारी यांना तांत्रिक प्रशिक्षण उपलब्ध करून देण्यासाठी बृहन्मुंबई महानगरपालिकेचे “एम.सी.जी.एम. सेंटर फॉर म्युनिसिपल कॅपसिटी बिल्डिंग अँड रिसर्च” (M.C.M.C.R.) या संस्थेस राज्यस्तरीय एक “विशेष प्रशिक्षण केंद्र” म्हणून मान्यता देण्याबाबतचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन होता.

शासन निर्णय :

१९९२ च्या ७४ व्या घटना दुरुस्तीने घटनेत समाविष्ट करण्यात आलेल्या बाराव्या अनुसूचीमधील महत्वाच्या जबाबदाऱ्या पार पाडण्यासाठी स्थानिक स्वराज्य संस्थांचे क्षमता वर्धीकरण करणे तसेच त्यांना तांत्रिक सल्लागारिता सेवा पुरविणारी संस्था उपलब्ध असणे आवश्यक आहे. बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने स्थापित केलेली एम.सी.जी.एम. “सेंटर फॉर म्युनिसिपल कॅपसिटी बिल्डिंग अँड रिसर्च” (एम.सी.एम.सी.आर.) ही संस्था यासाठी उपयुक्त असल्यामुळे राज्यातील सर्व नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांमधील त्यांच्या अधिकारी/कर्मचारी यांच्या

सेवाप्रवेश नियमात नमूद असलेले प्रशिक्षण देण्यासाठी खालील अटीच्या अधिन राहून सदर संस्थेस “नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थाकरीता विशेष प्रशिक्षण केंद्र” म्हणून याद्वारे मान्यता देण्यात येत आहे :

१. केंद्र व राज्य शासनाच्या प्रचलित धोरणानुसार या प्रशिक्षण केंद्रात प्रशिक्षण देणे आवश्यक राहिल.
२. या प्रशिक्षण केंद्रात प्रचलित सर्व नियम/कायदे यांचे प्रशिक्षण देणे आवश्यक राहिल.
३. राज्याच्या प्रचलित प्रशिक्षण धोरणानुसार सर्व बाबींची काटेकोरपणे पूर्तता सदर संस्था करेल.
(उदा.निवास, भोजन व आवश्यक ते प्रशिक्षण)
४. सदर प्रशिक्षण केंद्राकरीता राज्य शासन कोणत्याही प्रकारचा निधी उपलब्ध करणार नाही.
५. प्रशिक्षणासाठी लागणारा आवश्यक तो खर्च सर्व संबंधित नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्था त्यांच्या स्वनिधीतून भागवतील.

०२. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२५०७२११५३९०११२२५ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(अनिलकुमार रा. उगले)
अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत :

१. मा.राज्यपाल यांचे सचिव, मलबार हिल, मुंबई
२. मा. मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई
३. मा.उपमुख्यमंत्री (नगर विकास) यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई
४. मा.उपमुख्यमंत्री (वित्त व नियोजन) यांचे सचिव, मंत्रालय, मुंबई
५. सर्व मंत्री व राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
६. मा.विरोधी पक्षनेता, विधान सभा/विधान परिषद, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई,
७. सर्व विधानसभा व विधानपरिषद सदस्य, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई.
८. मा.मुख्य सचिव यांचे उप सचिव, मंत्रालय, मुंबई
९. सर्व अपर मुख्य सचिव / प्रधान सचिव/सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
१०. आयुक्त, महानगरपालिका (सर्व)
११. आयुक्त तथा संचालक, नगरपरिषद प्रशासन संचालनालय, बेलापूर, नवी मुंबई
१२. मुख्याधिकारी, नगरपरिषदा/नगरपंचायती (सर्व)
१३. सामान्य प्रशासन विभाग(१२-अ), मंत्रालय, मुंबई
१४. निवडनस्ती (नवि-२०)